سیستان و بلوچستان

دوشنبه ۲۲ خرداد ۱۳۹۶ . ۱۷ رمضان ۱۴۳۸ . شماره ۸۵۷

ارگ محمد حسین خان نارویی بنایی منحصر به فرد در زهک

گروه فرهنگ- روستای قلعه نو با قدمت هزار و ۲۰۰ سال، یادآور کهن معماری تاریخی ایران زمین است، قلعه نو تنها روستایی در سیستان و بلوچستان است که صد درصد معماری منازل آن قدیمی و از خشت و گل ساخته شده و همان سبک و ویژگی خود را حفظ کرده است، ارگ سردار محمدحسین خان نارویی یکی از بناهای منحصر به فرد این روستا است. این خانه با زیربنای هزار و ۴۰۰ متر مربع در قسمت مرکزی روستا واقع شده است، قدمت آن طبق سفرنامه های سیاحان انگلیسی ۱۶۰ سال است، این بنا دارای دو طبقه به عنوان فضایی برای ارتباط ارباب رجوع با مأموران حکومتی بوده و طبقه فوقانی محل زندگی خود سردار و خانواده اش بوده است.

جلوه های رمضان در دیار نخل و آفتاب

قسمت دوم

ذوالفقاری- ماه مبارک رمضان در سیستان و بلوچستان با توجه به آداب و رسوم خاص مردم این استان از شور و حال ویژه ای برخوردار است و حتی گرمای هوای بیش از ۴۰ درجه هم نتوانسته است ذره ای از شوق عبادت مردم این خطه در این ماه پر برکت بکاهد و مردم سیستان و بلوچستان نیز هر سال با آداب و رسوم خاص خود وارد این مهمانی بی مانند می شوند. با توجه به این که در ماه میهمانی حضرت حق قرار داریم در شماره قبل قسمت هایی از فرهنگ و میراث معنوی سیستان و بلوچستان را در این ماه مبارک مرور کردیم و در این شماره نیز به ادامه آن می پردازیم.

یکی از کارشناسان میراث فرهنگی می گوید: علاوه بر سحر خوانی در رمضان و آیین رمضونیکه، برپایی نشست های مذهبی، دعا و مراسم ذکر مصیبت اهل بیت (ع) و دوره های قرآن از دیگر مراسم مرسوم در میان مردم منطقه سیستان به ویژه بانوان است.

«ابراهیمی» می افزاید: در این ایام روزه داران برای تامین آب بدن و کاهش تشنگی بیش از حد، برای وعده افطار غذاهای سرد آب دار منطقه مانند آب دوغ خیار و کشک استفاده می کنند تا در طول روز دچار گرمازدگی نشوند. هر چند حلیم محلی (غلور) نیز در وعده افطار بسیار رایج است، مردم سیستان در گذشته برای این که در طول روز دچار افت قند نشوند از آلوی خشک، برگ زردآلو و دواهای محلی، مربایی درست می کردند که با خوردن آن در طول روز احساس ضعف نمی کردند.

وی ادامه می دهد: حضور دسته جمعی نمازگزاران در ماه مبارک رمضان در مساجد و برگزاری نماز به صورت جماعت جلوه دیگری به این مکان ها در مناطق شهری و روستایی سیستان و بلوچستان می بخشد، در این استان نمازگزاران پس از اقامه نماز به تشریح احکام و معارف اسلامی که توسط روحانی بومی یا اعزامی ارائه می‌شود، گوش فرا می دهند.

سنت «آرَک و برَک»

این کارشناس میراث فرهنگی اظهار می کند: یکی از سنت های قدیمی و پسندیده مردم سیستان در گذشته این بود که از هر اجاقی که دود بلند می شد و تا هر شعاعی که دود می رفت، خانواده ها مقید بودند هر کس یک کاسه ای از غذا را برای دیگران ببرد بنابراین سنتی به نام «آرَک و برَک» یعنی آوردن و بردن رواج داشت.

بسیاری از خانواده ها به خویشاوندان خود، پدر و مادر، همسایه ها و افراد فقیر و مسکین غذا می رساندند و هنوز هم این سنت با پخش نذری ها و توزیع غذاهایی مانند شله زرد، نان برک یا شیربرنج ادامه دارد.

وی تصریح می کند: در این منطقه رسم است ماه رمضان، هر خانه ای که برای افطار خانواده خود غذای گرم مانند گوشت و امثال آن تهیه می کند که به اصطلاح محلی به آن دیگ بار می گویند هنگام افطار مقداری از آن را در کاسه یا بشقابی می گذارد و به در خانه همسایگانی که دیگ بار نگذاشته اند می فرستد و هدیه می دهد. اهالی هر محله پیش از اذان مغرب در حد توان خود مواد غذایی مانند خرما، چای، آش، شله زرد و ... به مسجد می برند و پس از اقامه نماز مغرب به پذیرایی از روزه داران می پردازند.

به گفته وی اهالی سیستان و بلوچستان شرکت در مراسم ختم قرآن، افطاری دادن، دید و بازدید از بزرگ ترها و همچنین عیادت از افراد مسن و بیمار را در این ماه مبارک وظیفه هر مسلمان و انسان آزاده می دانند و خود را به انجام چنین اعمالی مقید می دانند، در روزهای پایانی این ماه هم مردم سیستان مراسم ویژه ای را برای استقبال از عید فطر، عید بزرگ مسلمانان دارند و در نقاط مختلف سیستان گاهی دیده می شود که مردم سه روز به جشن و شادمانی این روز بزرگ دینی مشغول می شوند.

سوچکی و نماز تراویح

ابراهیمی درباره آداب و رسوم مردم بلوچستان هم می گوید: در بلوچستان نیز همانند منطقه سیستان و دیگر نقاط کشور آداب بسیار اصیلی در ماه ضیافت الهی مرسوم است، زنان و مردان بلوچ از نیمه دوم ماه شعبان خانه را غبارروبی و زمینه برگزاری آداب و رسوم رایج این قوم در ماه رمضان را فراهم می کنند. بعد از نظافت مساجد توسط مردان بلوچ، زنان به روشن کردن مشک و دود دادن مواد خوشبویی به نام «سوچکی و اوددار» که بیشتر از کشورهای حاشیه خلیج فارس یا پاکستان تهیه می شود، اقدام می کنند؛ سوچکی تکه های نازکی از یک درخت بسیار خوشبو است که معمولاً با مواد معطر دیگر آغشته و در ظروفی با طرح های محلی شیک در فروشگاه ها عرضه می شود.

به گفته وی، از ابتدای ماه رمضان پس از نماز عشاء مردم بلوچ و اهل سنت نماز تراویح را که بیست رکعت است به صورت نماز جماعت پشت سر یکی از حافظان قرآن کریم می خوانند، هر شب در نماز تراویح یک جزء قرآن یا حتی بیشتر با صدای خوش حافظ خوانده می شود و طوری تنظیم می شود که تا شب های پایانی ماه مبارک رمضان ختم قرآن و مراسم آن انجام شود، در این مراسم پس از پایان نماز تراویح امام جماعت به سخنرانی می پردازد و سپس دعای ختم قرآن و دعا برای اسلام و مسلمانان و شفای مریض ها خوانده می شود.

خوراکی های خاص ماه رمضان

وی با اشاره به غذاهایی که بلوچ ها در ماه رمضان مصرف می کنند می افزاید: تباهگ یکی از اصلی ترین غذاهای ماه مبارک رمضان است که در وقت سحر صرف می شود، این غذا مخلوطی از برنج و گوشت خشک شده است که بسیار خوشمزه و لذیذ بوده و طرفداران زیادی در میان قوم بلوچ و حتی غیر بلوچ های منطقه دارد، آماده سازی تباهگ یک هفته تا ۱۰ روز طول می‌کشد، به همین دلیل کار تهیه این خوراک مخصوص ماه مبارک رمضان از نیمه دوم شعبان آغاز می شود.

نحوه تهیه تباهگ به این ترتیب است که ابتدا قصابان ماهر گوشت را به صورت لایه های نازک و ورقه های ظریف پهن می برند و سپس پودر انار ترش، آب لیمو و نمک را به صورت خمیر در آورده و روی لایه‌های گوشت می مالند و بعد از آن ورقه های گوشت را در فضایی باز بر روی بند یا طنابی در مجاورت تابش آفتاب آویزان می کنند.

برای جلوگیری از نفوذ گرد و غبار گوشت های آویز شده را با تور یا پارچه های مخصوص می پوشانند به شکلی که هوا و نور کافی به گوشت برسد و بعد از خشک شدن گوشت، آن را جمع آوری می کنند و در کیسه های پارچه‌ای قرار می دهند تا در طول ماه مبارک رمضان آن را با برنج طبخ و مصرف کنند. این خوراک خوشمزه از قرن ها پیش میان مردم بلوچستان رواج داشته و با توجه به نبود برق در آن زمان تباهگ بهترین و آسان ترین روش برای مصرف طولانی مدت گوشت به شمار می رفته است.

وی اضافه می کند: بت ماش نیز نوعی غذاست که بیشتر در میان افراد مسن یا خاص طرفدار دارد و در ماه مبارک رمضان و هم در فصل زمستان به ویژه هنگام بارش باران بر سفره مردمان بلوچ قرار می‌گیرد. بت ماش در مناطق جنوبی بلوچستان همراه با ترشی انبه یا لیمو صرف می شود، این غذا کاملاً نرم است و از موادی مانند برنج، روغن، ماش و افزودنی های معطر تهیه می شود. معمولاً کسانی که قادر به تهیه تباهگ نیستند در ماه رمضان بیشتر از غذای پرچرب مانند بت ماش استفاده می کنند که به خاطر نرمی بیش از حد معمول آن، هنگام سحری میل می شود، به عقیده مردم این منطقه هر کس هنگام سحری بت ماش بخورد در طول روز کمتر گرسنه می شود.

این کارشناس می گوید: در دهه سوم ماه مبارک رمضان یعنی از نوزدهم تا بیست و نهم مراسم شب های قدر برگزار می شود یعنی مهم ترین مراسم در این شب ها ختم قرآن است که با شکوه خاصی در یکی از مساجد محل های مختلف برگزار می شود و هرکدام از مساجد که حافظ قرآن توانسته با قرائت قرآن در بیست رکعت نماز های تراویح هر شب یک تا دو جزء از قرآن کریم را قرائت کند و چنانچه شب نوزدهم سی جزء قرآن را بخواند در آن مسجد آن شب مراسم ختم قرآن برگزار می شود و مردم آن منطقه و حتی از مناطق دور دست در این مراسم معنوی شرکت می کنند و این مراسم تا پایان ماه مبارک همراه با دعا و نیایش در مساجد مختلف برگزار می شود.

وی خاطرنشان می کند: در روزهای پایانی ماه رمضان فردی که هر شب با صلوات و غزل و شعر خوانی بر بالای مناره مسجد مردم را هر سحر بیدار می کرد این شب ها شروع به خواندن اشعاری در وداع ماه مبارک رمضان و بیان جملات «الوداع الوداع ای ماه رحمت الوداع الوداع ای ماه برکت الوداع» می کند و با گریه افسوس می خورد که این ماه رحمت و ماه مهمانی خداوند به پایان رسیده است.

اخبار

ارگ محمد حسین خان نارویی هتل می شود

گروه فرهنگ- ارگ محمد حسین خان نارویی روستای قلعه نو به هتل تبدیل و عملیات اجرایی آن امسال انجام می شود.معاون سرمایه گذاری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به خبرنگار ما گفت: برخی از آثار تاریخی استان قابلیت تبدیل شدن به مجموعه هایی مانند هتل، واحدهای اقامتی و مجموعه های سنتی را دارد که در همین راستا ارگ محمدحسین خان نارویی به هتل حداقل سه ستاره تبدیل می شود که اقدامات اولیه آن سال گذشته انجام شد و امسال اجرایی می شود.«آریا نارویی» افزود: در کنار هتل برای تعدادی از سرمایه گذاران مجوز ایجاد اقامتگاه بوم گردی صادر و یک اقامتگاه به شکل خانه های روستایی منطقه احداث شد چرا که بافت روستای قلعه نو از نظر معماری سنتی و بومی زیبا و ارزشمند است.وی ادامه داد: در این راستا تاسیسات جدید اقامتی اما به شکل سنتی در این روستا ایجاد می شود که اجرای این طرح الگویی برای دیگر روستاهاست و در صورت نتیجه بخش بودن برای دیگر آثار تاریخی نیز اجرا می شود.

وی تصریح کرد: یکی از مهم ترین برنامه هایی که این معاونت برای امسال در دستور کار دارد واگذاری پروژه های ناتمام حوزه سرمایه گذاری است که از طریق اعتبارات ملی و استانی ساخته شده و ناتمام باقی مانده است که با توجه به سیاست دولت این مجموعه های گردشگری به منظور تکمیل شدن از طریق فراخوان به بخش خصوصی واگذار می شود. وی با بیان این که امسال ۹ مجموعه ناتمام به بخش خصوصی واگذار می شود اظهار کرد: امسال شاهد بهره برداری یک مجموعه سنتی با بالاترین کیفیت خواهیم بود که می تواند الگویی برای سیستان و بلوچستان و هم برای کشور باشد. به گفته وی، سعی بر این است تا تقریبا ۲۰ تا ۲۵ میلیارد تومان از اعتبارات صندوق توسعه ملی به پروژه های گردشگری سیستان و بلوچستان اختصاص پیدا کند که اولویت اول در راستای تکمیل پروژه های عمرانی طرح های ناتمامی است که پیشرفت فیزیکی بالای ۵۰ درصد دارد.وی خاطرنشان کرد: یکی دیگر از برنامه های امسال پرداخت تسهیلات است که در این باره تفاهم نامه ای با بنیاد مسکن، دفتر امور روستایی شوراها و اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری منعقد شده است که امسال اجرایی می شود و در راستای آن هر فعالیتی که قرار است در روستاها انجام شود با هماهنگی این سه مجموعه صورت می گیرد.نارویی ادامه داد: بر اساس این تفاهم نامه قرار است که در ۱۰۰ روستای اولویت دار زیرساخت های اولیه از جمله پایگاه های اورژانس، تابلوهای تبلیغاتی و راهنمایی ایجاد شود.وی افزود: برنامه بعدی این معاونت به روزرسانی و ساماندهی مهمانپذیرهای استان است چراکه طراحی بیشتر مهمانپذیرها بر اساس استانداردهای قدیمی انجام شده است که باید به روزرسانی و استانداردها در آن رعایت شود، در این راستا ۱۰ مهمانپذیر از محل توافقنامه با صندوق کارآفرینی امید در اولویت قرار می گیرد و ساماندهی می شود.

فعالیت ۱۴۵ مبلغ در دلگان

۱۴۵ مبلغ به مناسبت ماه رمضان در دلگان فعالیت دینی دارند.مدیرکل تبلیغات اسلامی به خبرنگار ما گفت: همزمان با آغاز ایام ماه مبارک رمضان مبلغان بسیاری برای فعالیت و ترویج دین در نقاط مختلف، وارد استان شدند و به طور مداوم برای برگزاری مراسم مذهبی اقدام کردند.«حجت الاسلام عیسی بزمانی» افزود: این مبلغان حتی در دورافتاده ترین مناطق شهری و روستایی استان حضور یافتند و با برگزاری مراسم متعددی از جمله آیین های دینی ماه مبارک رمضان مردم را بیش از گذشته با فضیلت های ماه مهمانی خدا آشنا کردند.وی ادامه داد: رمضان ماهی است که مردم مورد رحمت الهی قرار می گیرند به همین دلیل مبلغان اعزامی در این ایام برای بیان احکام دین، اقامه نماز جماعت، برگزاری کلاس قرآن، قرائت قرآن، پاسخ به شبهات، تبلیغ چهره به چهره و سخنرانی ماه مبارک رمضان به محل تبلیغ اعزام می شوند.وی با بیان این که دلگان یکی از شهرستان های هدف برای اعزام مبلغان است خاطرنشان کرد: ۴۷ مبلغ فعالیت دارند که این تعداد را ۱۶ روحانی مستقر، ۲۶ روحانی طرح هجرت، ۵ روحانی دفتر تبلیغات اسلامی شعبه جنوب شرق تشکیل داده اند.به گفته وی با اعزام ۹۸ مبلغ اعزامی به این شهرستان تعداد مبلغان فعال ماه مبارک رمضان در این منطقه به ۱۴۵ نفر رسید، این افراد علاوه بر برگزاری مراسم جزء خوانی قرآن کریم در همه مساجد شهرستان، به انجام فعالیت های فرهنگی و تبلیغی با مشارکت مردم می پردازند.

نمایشگاه تخصصی صنایع دستی در چابهار برگزار شد

نمایشگاه تخصصی صنایع دستی روز گذشته در چابهار برپا شد و تا ۲۵ خردادماه ادامه دارد.رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری چابهار به خبرنگار ما گفت: به مناسبت روز جهانی صنایع دستی برنامه های متعددی در حال برگزاری است که از جمله آن می توان به برپایی نمایشگاه تخصصی صنایع دستی اشاره کرد که روز گذشته در هتل لاله راه اندازی شد.

«سایگانی» افزود: تور یک روزه فعالان حوزه صنایع دستی از جاذبه های گردشگری این شهرستان و بازدید رایگان فعالان صنایع دستی از موزه محلی از دیگر برنامه هایی است که به مناسبت روز جهانی صنایع دستی برگزار شد.وی با بیان این که از صنعتگران برتر چابهار تقدیر می شود ادامه داد: بازدید از کارگاه های صنایع دستی با هدف به روزرسانی و معرفی برای دریافت تسهیلات نیز به این مناسبت برنامه ریزی شده است.

برپایی نمایشگاه توانمندی صنعتگران در سراوان

نمایشگاه توانمندی صنعتگران به مناسبت روز جهانی صنایع دستی در موزه محلی سراوان برگزار شد.رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سراوان به خبرنگار ما گفت: این نمایشگاه با ارائه آثاری در بخش های حصیربافی، سکه دوزی و سفال گری به مناسبت روز جهانی صنایع دستی در موزه محلی سراوان در حال برگزاری است.

«حمزه ندرت زهی» افزود: نمایشگاه توانمندی صنعتگران سراوان از روز گذشته آغاز به کار کرده است و تا ۲۵ خردادماه برپاست که علاقه مندان می توانند از ساعت ۹ تا ۱۸ از این نمایشگاه بازدید کنند.

جدول شماره ۸۳۲

←

۱-قافله سالار – محل کار ۲- نهر – دورویی – چاه جهنمی ۳- علامت مفعولی – اجرت – اسم – مکان ۴- فرمان – بهشت شداد – خیزاب – غذای زمین ۵- شیدا – براندازی – جزیره ای در خلیج فارس ۶- هوس – پدر رستم – مادر آذری ۷- رطوبت – نمد – شکننده- عمر ۸- دربست کارخانه – زادگاه ابراهیم – جد – عدد ماه ۹- فساد- بانگ- ستایش- خاک صنعتی ۱۰- ساقه خشک غلات – رو به رو – تباه ۱۱- زبان- چشمه ای در بهشت – تایلند سابق ۱۲-جنبش- پسوند شباهت –نی میان تهی –ورزش تابستانی ۱۳-گوهر- آتش – مرگ – رود آرام ۱۴- طلایی- حیله – بت بی سر وپا ۱۵- حاذق - گناهکار

↓

۱-بسیار- اساس ۲- لیکن –خزنده گزنده- مهمانی ۳- برجستگی لاستیک – تقویت امواج – نارس- حرف همراهی ۴- ایتالیای سابق – هراس – قوت لایموت- پرتو ۵- روادید – شهری در فارس – ماهر ۶- فهم – دارو – از سازهای زهی ۷- جنس خشن- از میوه های گرمسیری - پل- ضمیر متکبر ۸- حرف تردید – تله – نوعی آچار – منقار پرنده ۹- ویتامین انعقاد خون –مسافرخانه تو راهی - پایتخت اتریش – عصاره گوجه فرنگی ۱۰- ساز- گروه ورزشی- مادر ۱۱- رونق –عزم - استوانه فلزی توخالی ۱۲- بازی خارجی – مدرك- گمان- درخت انگور۱۳- زائو ترسان – پادشاه – جراحت – حرف فاصله ۱۴- هماهنگ – بدبوی پرخاصیت – عدد مجهول ۱۵- واحد اندازه گیری زاویه – دستگاه

	۱	۲	۳	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥
۱	■							■							■
۲		■				■				■				■	
۳			■				■		■				■		
٤				■				■				■			
٥					■						■				
٦		■				■				■				■	
٧			■				■		■				■		
٨	■			■				■				■			■
٩			■				■		■				■		
١٠		■				■				■				■	
١١					■						■				
١٢				■				■				■			
١٣			■				■		■				■		
١٤		■				■				■				■	
١٥	■							■							■

حل جدول شماره ۸۳۱

ن	ی	■	ن	و	ا	■	ک	ا	ر	د	■	ب	ا	م
ن	ا	ی	ل	■	ر	ه	ن	■	س	و	ا	د	■	ر
■	و	ا	■	ب	ا	ر	■	ن	ا	ر	و	■	ا	ا
م	ر	■	ج	ز	م	■	ن	ا	ن	و	■	ن	ي	م
ر	■	ک	ا	ه	■	ك	ا	و	ه	■	خ	ا	م	■
و	ر	ا	م	■	ت	ا	ر	ک	■	ب	و	ر	ا	ن
■	ا	ر	■	م	و	ر	س	■	ا	ل	ا	و	■	ا
ا	م	■	ح	و	ل	ه	■	ک	ب	ا	ب	■	م	س
ر	■	ن	ر	م	ه	■	ر	م	ا	ل	■	ك	ا	■
س	ر	و	ا	ن	■	ن	م	و	د	■	گ	ي	ت	ی
■	و	ا	م	■	س	ر	ا	ن	■	ک	ر	ک	■	ا
س	ا	ر	■	ب	و	ا	ن	■	د	ي	گ	■	ب	م
ی	ن	■	و	ا	ر	د	■	ر	ا	س	■	ن	ا	■
ن	■	ز	ی	ر	ا	■	د	ا	ي	■	ن	و	ي	د
ا	ی	ا	■	م	خ	ر	ب	■	ه	و	ر	■	ر	ا

نیازمندی‌ها

برقکشی ساختمان درزابل
۰۹۳۸۲۲۳۱۰۵۲

لوله بازکنی ولوله کشی ساختمان
۰۹۱۵۵۴۳۱۱۰۲ درزابل

جویای کار
مهارت در زمینه مخزن سازی
۰۹۳۰۴۰۵۸۰۲۵

به تعدادی کمپرسی
جهت حمل مخلوط
رودخانه ای فاصله
دوکیلومتر در
شهرستان سرباز
نیازمندیم
۰۹۱۵۱۴۱۲۱۴۳

کلیدسازی و دزدگیر
محمدعلی
کلیدسازی،ساخت کلید
کددار،نصب دزدگیر،تعمیر
قفل و...
۰۹۳۹۹۰۲۱۰۵۷

خدمات فنی محمدی
نصب وسرویس
کولر،آبگرمکن، پمپ آب،
لوله کشی آب وفاضلاب
پذیرفته می شود
۰۹۱۵۲۷۵۰۲۹۷

تایپ در کمترین زمان
و هزینه
فارسی و لاتین
۰۹۲۲۶۶۰۳۶۷۹

نصاب درب و پنجره
در زاهدان
۰۹۳۶۶۹۰۰۶۷۹

تدریس دروس تخصصی
رشته مهندسی عمران
از هنرستان تا دانشگاه،
منطبق با سرفصلهای آموزشی
۰۹۱۵۲۶۹۳۹۹۱

۹۶۰۵۶۰۷۲/